

А. ОЧИЛДИЕВ
Ж. НАЖМИДДИНОВ

МИССИОНЕРЛИК: МОҲИЯТ, МАҚСАДЛАР, ОҚИБАТЛАР ВА ОЛДИНИ ОЛИШ ЙЎМАРИ

(юз саволга — юз жавоб)

43
323
0-95

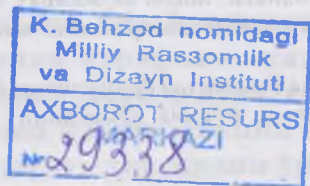
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ
ХУЗУРИДАГИ ДИН ИШЛАРИ БЎЙИЧА ҚЎМИТА
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ
ХУЗУРИДАГИ ТОШКЕНТ ИСЛОМ УНИВЕРСИТЕТИ
ИСЛОМШУНОСЛИК ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ МАРКАЗИ

А.ОЧИЛДИЕВ,
Ж.НАЖМИДИНОВ

МИССИОНЕРЛИК: МОҲИЯТ, МАҚСАДЛАР, ОҚИБАТЛАР ВА ОЛДИНИ ОЛИШ ЙЎЛЛАРИ

(ЮЗ САВОЛГА – ЮЗ ЖАВОБ)

Тўлдирилган, қайта ишланган наشري

«Тошкент ислом университети»
нашриёт-матбаа бирлашмаси
Тошкент–2013

УДК: 323

86.2

О-95

Очилдиев А.С.

Миссионерлик: моҳият, мақсадлар, оқибатлар ва олдини олиш йўллари (юз саволга – юз жавоб) / А.С. Очилдиев, Ж.Х.Нажмиддинов; Масьул муҳаррир О.Юсупов; ЎзР Вазирлиги Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлар бўйича кўмита, ЎзР Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Тошкент ислом университети. – Т.: «Тошкент ислом университети» нашриёт-матбаа бирлашмаси, 2013. – 200 б.

КБК 86.2

О-95

Масьул муҳаррир:

О.Юсупов, фалсафа фанлари номзоди, доцент

Такризчилар:

А.Ҳасанов, тарих фанлари доктори, профессор,

М.Ҳожиматов, Ўзбекистонда хизмат курсатган журналист

Китобда бугунги дунёнинг диний манзараси, унда ссдир бўлаётган ўзгаришлар, Ўзбекистонда фаолият курсатаётган ноисломий диний конфессиялар, уларнинг ўзига хос хусусиятлари таҳлил килинган. Миссионерликнинг тарихи, ғоявий-ақидавий асослари, замонавий кўринишлари, бундай фаолият билан шуғулланаётган жамоалар, уларнинг гаразли мақсадлари, қўллаётган услуб ва воситалари кенг қамровли маълумотлар ва мисоллар асосида ёритиб берилган. Айти пайтда, миссионерлик ҳаракатларининг олдини олишнинг ҳуқуқий асослари, бу борада ҳар бир киши ва жамият олдида турган долзарб вазифалар, жамиятда барқарорлик ва тарақийтни таъминлашда диний маърифат ва бағрикенглик маданиятининг ўрни ва аҳамияти хақида сўз юритилган.

Китоб диннинг моҳияти, инсон ва жамият ҳаётидаги ўрни билан боглик масалаларга кизикувчилар ва кенг китобхонлар оммасига мулжалланган.

Китобни тайёрлашда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича кўмитанинг маълумотларидан фойдаланилди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича кўмитанинг 2013 йил 11 январь № 79-сонли тавсияси билан чоп этилди.

ISBN 978-9943-306-63-9

© «Тошкент ислом университети»
нашриёт-матбаа бирлашмаси, 2013

КИРИШ

Бугунги кунда кишилик жамияти ривожига кучли таъсир кўрсатаётган, унга ўзига хослик бахш этаётган ижтимоий омиллар қаторида диний омилнинг ҳам алоҳида ўрни бор. Диннинг яратувчилик ва бунёдкорлик, уюштирувчилик ва йўналтирувчилик салоҳиятидан фойдаланилганда у ҳамиша жамият ривожига, инсон камолотига хизмат қилган. Айни пайтда, инсониятнинг кўп асрлик тарихи диндан ниқоб сифатида фойдаланиш, ундаги ғояларни вайронкорлик руҳида талқин этиш одамлар бошига кўплаб кулфатлар келтирганини кўрсатади. Замонавий воқелик диндан ғаразли мақсадлар йўлида фойдаланиш давом этиши баробарида у ўта нозик тус ва хатарли кўринишлар олаётганидан гувоҳлик беради. Турли шаклларда намён бўлаётган миссионерлик ҳаракатлари бунга мисол бўла олади.

Глобаллашув шароитида эса у янгича шаклу шамоийил ва кенг миқёс касб этиб, жамиятдаги барқарорлик ва тараққиётга таҳдид солмоқда. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов таъкидлаганларидек, будай таҳдидларни «...илмий-амалий жиҳатдан атрофлича таҳлил қилиш ва баҳолаш, уларнинг устувор йўналишларини, кимга ва нимага қарши қаратилганини аниқлаш, аҳоли турли қатламларига таъсирини ўрганиш, миллий манфаатларимизга, ҳаёт тарзимизга зид бўлган зарарли ғоялар ва мафкуравий хуружларнинг моҳиятини очиб бериш, фуқароларимиз қалбида миллий тафаккур ва соғлом дунёқараш асосларини мустаҳкамлаш алоҳида аҳамият касб этади».

Шундан келиб чиқиб, рисолада бугунги дунёнинг диний манзараси ҳақида фикр юритилган. Зеро, миссионерликнинг мазмун-моҳияти, кўлами ва намоён бўлиш шакллари унда содир бўлаётган ўзгаришлардан ташқарида тўғри ва тўлиқ тушуниш мумкин эмас. Мазкур ҳолатни инобатга олиб, ушбу китобда «дин» ва «диний конфессия» тушунчаларининг мазмуни, бугунги кунда жамиятда динга бўлган қизиқиш кучайишининг сабаблари ёритиб берилган.

Айни пайтда, ибтидоий эътиқод шаклларининг моҳияти, миллий ва жаҳон динларининг ўзига хос хусусиятлари, ақидавий асослари, жуғрофий тарқалиши таҳлил қилиниб, диний секталарнинг инсон ҳаёти ва жамият тараққиётига туғдираётган таҳдиди ва дунёнинг диний манзарасида содир бўлаётган ўзгаришлар кўрсатиб берилган.

Шунингдек, китобхоннинг реал диний жараёнлар, мавжуд конфессиялар ўртасидаги умумий ва фарқли жиҳатларни теранроқ англаб олишига кўмаклашиши мақсадида рисолада Ўзбекистонда фаолият кўрсатаётган ноисломий диний конфессиялар, уларнинг тарихи, таълимоти, байрамлари ҳақида ҳам атрофлича маълумот беришга ҳаракат қилинган.

Миссионерлик ва прозелитизмнинг моҳияти, христиан миссионерлигининг ғоявий-ақидавий асослари, тарихи, унинг кенг ёйилиши сабаблари ҳақидаги фикр-мулоҳазалар эса китобхоннинг мавзуни чуқурроқ англашига хизмат қилади.

Шу билан бирга, инжиллаштиришдан кўзланаётган мақсадлар, бугунги кунда миссионерликнинг ғаразли геосиёсий мақсадлар билан уйғунлашиб кетгани, уларга эришиш йўлида миссионерлар томонидан ишлаб чиқилган махсус режалар ва дастурлар, миссионерлик стратегиясининг мазмуни, бу йўналишдаги фаолиятни амалга оширишнинг молиявий асослари каби масалалар ҳақида ҳам батафсил тўхталиб ўтилган.